

СТАНДАРТИЗАЦІЯ В ЯПОНІЇ:

ІНТЕРВ'Ю З ПРЕЗИДЕНТОМ АСОЦІАЦІЇ ЗІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЯПОНІЇ МАСАМІ ТАНАКОЮ

Масамі Танака — президент Асоціації зі стандартизації Японії (JSA). З 2005 по 2006 роки Масамі Танака обіймав посаду президента ISO. Входить до складу ради директорів ASTM International, а також є запрошеним професором в Інституті політичних досліджень Токіо (Graduate Institute of Policy Studies in Tokyo), віце-президентом Промислового комітету зі стандартизації (JISC), віце-президентом Інституту міжнародної гармонізації у зведенні будівель і житловому будівництві (International Harmonization for Building and Housing). До зайняття нинішньої посади в JSA був президентом Японського центру випробувань будівельних матеріалів у Токіо (Japan Testing Center for Construction Materials).

Яку мету ставить перед собою Форум зі співробітництва у галузі стандартизації для Північно-Східної Азії (Northeast Asia Standards Cooperation Forum) і яка роль Японії у цьому форумі?

JISC і JSA разом з організаціями Китаю і Кореї були засновниками Форуму зі співробітництва у галузі стандартизації для Північно-Східної Азії. Мета форуму полягає у розробленні стандартів, створенні надійної основи для міжнародної стандартизації, розробленні нових пропозицій з тематики міжнародних стандартів і популяризації застосування стандартів. Крім того, форум робить внесок у діяльність зі стандартизації в Азії завдяки співробітництву трьох країн — Китаю, Кореї та Японії, які по черзі виступають як сторона, що приймає, і є такими, що здійснюють функції секретаріату на щорічних засіданнях. Ця група взаємодіє з різними державними відомствами і представниками промисловості, а також залучає до роботи форуму нових учасників.

Місія JSA на цьому форумі полягає в координації учасників, зборі та систематизації думок від представників промисловості та в участі у роботі нарад як представника Японії.

На зустрічі у листопаді 2009 року учасники форуму дійшли єдиної думки щодо необхідності подальшого посилення співробітництва трьох країн у галузі стандартизації. Серед інших пріоритетних напрямків — обмін знаннями у галузі інформаційних технологій та електроніки, про-

ектування для забезпечення доступу без перешкод до продукції зі спеціальними можливостями, взаємодія з технічним комітетом ISO/TC 71 «Бетон, залізобетон і заздалегідь напружений залізобетон».

В яких інших форумах з розроблення стандартів бере участь JSA?

У діяльності Азіатсько-Тихоокеанського конгресу зі стандартизації (PASC) JSA бере участь разом із JISC, який є членом PASC від Японії і бере участь у нарадах та семінарах.

Діяльність у PASC полягає у популяризації промислових стандартів у країнах Тихоокеанського басейну, виробленні загальної позиції щодо міжнародних організацій зі стандартизації та вирішення таких питань:

- обмін інформацією зі стандартизації з країнами Тихоокеанського регіону, підтримка їхньої міжнародної діяльності в галузі стандартизації;

- забезпечення країнам Тихоокеанського регіону можливостей виражати свої точки зору і вносити пропозиції до міжнародних організацій зі стандартизації;

- взаємодія з міжнародними організаціями зі стандартизації з метою їхнього заохочення до участі у розробленні міжнародних стандартів для висловлення потреб країн Тихоокеанського регіону на основі пропозицій до PASC.

Зокрема, JSA делегує представників на пленарні засідання PASC і надає фінансову підтримку засіданням

PASC. Разом із заохоченням членів PASC до активної участі в процесі консультацій щодо стратегічного плану ISO активно обговорюються теми енергетичної ефективності та розроблення і впровадження стандарту ISO на управління енергетикою.

Як в Японії застосовуються міжнародні стандарти ASTM?

Стандарти ASTM широко застосовуються в Японії у галузях машинобудування, керамічного виробництва, перероблення чорних і кольорових металів, металургії, кораблебудування, хімічного машинобудування, виробництва паперу, медичних приладів, будівельних матеріалів, а також під час проведення випробувань.

На 01.12.2009 діяли близько 10 000 японських промислових стандартів (JIS) у 19 галузях промисловості. Японія докладє зусилля до гармонізації японських промислових стандартів з міжнародними, охоплюючи стандарти ASTM. У 48 японських промислових стандартах для 13 галузей промисловості цитуються стандарти ASTM.

Як JSA і Міністерство економіки, торгівлі та промисловості взаємодіють за програмами навчання зі стандартизації?

Я дотримуюся позиції ASTM International, що навчання зі стандартизації набуває усе більш важливого значення у міру того, як міжнародний бізнес стає глобальним й ускладнюється. Як голова спеціального комітету JISC з політики розвитку трудових ресурсів я багато працював над політикою стандартизації Японії і як голова науково-технічного комітету JSA брав участь у розробленні різних програм навчання зі стандартизації.

JSA у співробітництві з Міністерством економіки, торгівлі та промисловості пропонує програми навчання для студентів і випускників університетів, а також для представників бізнесу. У рамках програм для студентів і випускників надаються підручники з базовою інформацією зі стандартизації, забезпечується підтримка лекторів.

За допомогою таких програм JSA прагне показати важливість стандартів і систем стандартизації, а також навчити студентів ефективно користуватися стандартами у майбутньому. У 2009 році з метою популяризації знань у галузі стандартизації JSA почала вводити програми навчання у технічних училищах і на підприємствах.

Які роботи здійснює JSA сьогодні у сфері методів управління якістю?

У галузі аналізу даних й управління якістю JSA проводить семінари і забезпечує підтримку наукових співробітників. Існують різні види семінарів, на яких читаються ввідні курси. Наприклад, інтенсивний курс з розроблення і проектування може змінюватися від лекцій з математичних принципів забезпечення якості до ви-

вчення «методів Тагучі» (статистичних методів поліпшення виробництва) фахівцями, що підвищують свою кваліфікацію.

JSA заснувала дослідницьку групу з методів забезпечення якості для підтримання досліджень. Понад 40 років ця група вивчала методи забезпечення якості з різних точок зору і збирала дані минулих досліджень для використання у сучасній діяльності. Не так давно галузь забезпечення якості було розширено: разом із виробництвом до неї було внесено сфери програмного забезпечення, інформаційних технологій, медичної промисловості і сільського господарства. На даний час JSA популяризує стандартизацію з точки зору споживачів.

Чому JSA вважає важливою участь споживачів?

Коли ми розробляємо стандарти на продукцію, безпосередньо пов'язану із повсякденним життям споживачів, важливо повністю враховувати їхні різноманітні потреби, такі як надійність і безпека, зручність використання і доступність для людей старшого віку та осіб з обмеженими можливостями, а також вплив продукції на навколишнє середовище.

Історично склалося, що розробленням стандартів керують виробники, через що інтереси споживачів у стандартизації враховуються недостатньо добре. Однак ступінь участі споживачів у розробленні японських промислових стандартів неухильно зростає. Очікується, що все більша кількість представників споживачів братимуть участь у розробленні як японських промислових стандартів, так і інших, зокрема, міжнародних стандартів.

Разом із Міністерством економіки, торгівлі й промисловості JSA ухвалила рішення підвищити увагу до розроблення стандартів у галузях, що стосуються споживачів.

Вперше JSA провела дослідження для з'ясування очікувань споживачів від стандартизації і заснувала новий комітет, де споживачі й виробники можуть вести дискусії та обмінюватися інформацією, що робить процес стандартизації більш відкритим. JSA проводить семінари для споживачів, на яких можна одержати інформацію щодо того, навіщо потрібна стандартизація, і розширити свої знання.

У результаті такої роботи було розроблено стандарти, що описують вимоги до забезпечення доступу без перешкод до заяв на відкликання та проектування продукції. Я вважаю, що споживачі зможуть розробляти проекти японських промислових стандартів і пропонувати нові робочі теми міжнародним організаціям зі стандартизації. ■

Джерело: <http://www.astm.org>

(За матеріалами Інформаційного бюлетеня з міжнародної стандартизації, № 2, 2010)